

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΔΠΜΣ «ΜΟΥΣΕΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025-2026

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Οι υποψήφιοι, αφού υποβάλουν αίτηση και εφόσον η αίτησή τους θεωρηθεί πλήρης, προσέρχονται σε γραπτές εξετάσεις σε 2 μαθήματα.

Οι γραπτές εξετάσεις θα διεξαχθούν στις **19/12/2025**. Τα ονόματα των υποψηφίων που θα προσέλθουν στις εξετάσεις, καθώς και η ακριβής ώρα και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων, θα αναρτηθούν στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ «Μουσειακές Σπουδές» και στον ιστοχώρο του Μεταπτυχιακού, στη διεύθυνση: www.museum-studies.uoa.gr

Το πρώτο μάθημα «Εισαγωγή στη Μουσειολογία» είναι κοινό για όλους τους υποψηφίους.

Το δεύτερο μάθημα είναι επιλεγόμενο. Οι υποψήφιοι, με την υποβολή της αίτησής τους, καλούνται να επιλέξουν 1 από τους 5 προτεινόμενους κύκλους επιστημών, στον οποίο θα εξετασθούν. Οι υποψήφιοι επιλέγουν να εξετασθούν στον κύκλο επιστήμης που οι ίδιοι θεωρούν πλησιέστερο στο βασικό τους πτυχίο.

Οι κύκλοι επιστημών ορίζονται ως εξής:

- I. Ιστορία και Αρχαιολογία
- II. Οικονομικές Επιστήμες
- III. Φυσιογραφικές Επιστήμες και Επιστήμες της Γης
- IV. Θέματα Συντήρησης, Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς
- V. Παιδαγωγικά

Τα γραπτά διορθώνονται με την κλίμακα του 10 και ως βάση θεωρείται το 5. Για να θεωρηθεί ότι ο υποψήφιος διεκπεραίωσε επιτυχώς τις γραπτές εξετάσεις, πρέπει να επιτύχει προβιβασμό βαθμό (τουλάχιστον 5) και στα 2 μαθήματα που θα εξετασθεί.

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

ΜΑΘΗΜΑ 1ο (Υποχρεωτικό)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ:

- α) Ο ορισμός του Μουσείου κατά το ICOM, η έννοια και η λειτουργία του μουσείου διαχρονικά.
- β) Ιστορικό πλαίσιο: η ιστορία των μουσείων και των συλλογών. Ο ρόλος των μουσείων στην κοινωνία διαμέσου των αιώνων.

γ) Πολιτιστική κληρονομιά, υλική και άυλη, φυσική και ανθρωπογενής.

Διεθνείς μη κρατικοί οργανισμοί και η συμβολή τους στη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς (UNESCO, ICOM, ICOMMOS, ICCROM).

Οι βασικές αρχές του Αρχαιολογικού Νόμου (αρ.3028/2002) και της Σύμβασης της Χάγης.

δ) Τυπολογίες μουσείων και η μετεξέλιξή τους στη σύγχρονη εποχή.

ε) Το μουσειακό επάγγελμα: το περιεχόμενο και ο ρόλος των βασικών μουσειακών ειδικοτήτων και η συμβολή της διεπιστημονικότητας.

στ) Η εκπαιδευτική διάσταση του μουσείου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Black, G. 2009, Το Ελκυστικό Μουσείο, Εκδόσεις ΠΙΟΠ, 2009
2. Γιαλούρη, Ε., (επιμ.), 2012, Υλικός Πολιτισμός: Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια
3. Desvallées, A., & F. Mairesse, (επιμ.), 2014, Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας, επιμ. Ελληνικό Τμήμα του ICOM
4. Hooper-Greenhill, E., 2006, Το Μουσείο και οι Πρόδρομοί του, Εκδόσεις Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα.
5. MacDonald, S., (επιμ.) 2012, Μουσεία και Μουσειακές Σπουδές, Εκδόσεις ΠΙΟΠ
6. Μούλιου, Μ., 2015, Το Μουσείο ως ποιότητα, εμπειρία, αστικό σύμβολο και ήπια δύναμη. Παραδείγματα από τη διεθνή και εγχώρια μουσειακή πρακτική, στο Πούλιος, Ι. κ.ά. (επιμ.) Πολιτισμική _διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη. Αθήνα Διαθέσιμο στο <http://hdl.handle.net/11419/2394>)
7. Μούλιου, Μ., 2021, Τα μουσεία στην Ελλάδα. Σταθμοί στην μεταπολεμική ιστορία και σύγχρονες προκλήσεις, 235-296, στο Λεκάκης, Σ. & Πάντζου. Ν. (επιμ) Εγχειρίδιο: Εισαγωγή στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Εκδόσεις Ασίνη.
8. Μπίκος, Γ. & Α. Κανιάρη (επιμ.) 2014, Μουσειολογία. Πολιτιστική Διαχείριση και Εκπαίδευση, Εκδόσεις Γρηγόρη.
9. Μπούνια, Α. & Α. Γκαζή, 2012 (επιμ.), Εθνικά Μουσεία στη Νότια Ευρώπη. Ιστορία και Προοπτικές, Καλειδοσκόπιο
10. Νικονάνου, Ν., Μπούνια, Α., Φιλίππουπολίτη, Α., Χουρμουζιάδη, Α., Γιαννούτσου, Ν. 2015. Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα. Κάλιπος <http://hdl.handle.net/11419/713>

11. Serota, N., 1999, Εμπειρία ή ερμηνεία: Το δίλημμα των μουσείων μοντέρνας τέχνης. Άγρα.

&

- Μούλιου, Μ., (επιμ.) 2014-15, Αφιέρωμα «Τα μουσεία και η μουσειολογία στη σύγχρονη κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέες σχέσεις», online περιοδικό Αρχαιολογία και Τέχνες, <http://www.archaiologia.gr/blog/2014/06/16/τα-μουσεία-και-η-μουσειολογία-στη-σύγχ/#more-69488> (συνολικά 17 κείμενα: Πρόλογος Μ. Μούλιου και συγγραφείς: Μ. Σκαλτσά, Α. Γκαζή, Π. Κουτσοκώστας, Μ. Μούλιου, Α. Μ. Κάντα, Α. Μπούνια, Ε. Σολομών, Ε. Μελίδη-Α. Νικηφορίδου, Μ. Sani, Α. Σταματέλου, Κ. Αρβανίτης, Ν. Κάλου, Δ. Καλεσοπούλου, Β. Δεληγιαννίδη, Α. Χαλικιά, Κ. Κωστή).
- Ποικίλη αρθρογραφία από το περιοδικό Τετράδια Μουσειολογίας
- Ιστοσελίδα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων με ποικίλη αρθρογραφία για την τρέχουσα μουσειακή επικαιρότητα (<https://icom.museum/en/>)

ΜΑΘΗΜΑ 2ο (Επιλεγόμενο)

1) ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ:

- **Ιστορία:**

Αρχαία Ιστορία

Η ελληνιστική περίοδος από το θάνατο του Αλεξάνδρου μέχρι την κατάλυση του βασιλείου της Μακεδονίας (323-167 π.Χ.)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Fr. Walbank, Ο Ελληνιστικός κόσμος, Εκδ. Βάνιας, 1993
- Gr. Shipley, Ο Ελληνικός κόσμος μετά τον Αλέξανδρο, 323-30 π.Χ., Εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2012

Βυζαντινή Ιστορία

Πρώιμη και μέση εποχή (324-1081)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Herrin J., Τι είναι το Βυζάντιο, Αθήνα, Gutenberg, 2020

- Σταθακόπουλος Δ., Μικρή ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη, 2017
- Treadgold W., Βυζάντιο. Επίτομη Ιστορία, Αθήνα, Θύραθεν, 2007.
- Καραγιαννόπουλος Ι.Ε., Το βυζαντινό κράτος, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1995.

- **Αρχαιολογία:**

Προϊστορική Αρχαιολογία

Οι τοιχογραφίες του Προϊστορικού Αιγαίου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- S. Hood 1993, Η Τέχνη στην Προϊστορική Ελλάδα, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα, Κεφάλαιο 3, σελ. 56-106
- O. Dickinson 2003, Αιγαίο Εποχή του Χαλκού, Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα, σελ. 234-241
- Γ. Σακελλαράκης, Χ. Ντούμας, Ε. Σαπουνά-Σακελλαράκη, Σ. Ιακωβίδης 1994, Η Αυγή της Ελληνικής Τέχνης, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, οι σελίδες περί μινωικών, κυκλαδικών και μυκηναϊκών τοιχογραφιών

Βυζαντινή Αρχαιολογία

Τοιχογραφίες της Παλαιολόγειας περιόδου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιωάννα Στουφή-Πουλημένου, Χριστιανική και βυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη, εκδ. Παρρησία, 2011
- Τ. Λουγγής επιμ., Βυζάντιο. Ιστορία και πολιτισμός. Ερευνητικά πορίσματα, τόμος Γ': Τέχνη και σκέψη, κυρίως το κεφ. V. Η μνημειακή ζωγραφική της υστεροβυζαντινής περιόδου (1204-1453) (Σοφία Καλοπίση-Βέρτη)
- Μ. Χατζηδάκης, Μυστράς, η μεσαιωνική πολιτεία και το κάστρο, Αθήνα 2005
- Ευθύμιος Τσιγαρίδας, Θεσσαλονίκη, η βυζαντινή ζωγραφική σε ναούς της πόλης (9ος-15ος αι.), Αθήνα 2021

2) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ:

A. ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Με τις ακόλουθες υποενότητες:

- Ζήτηση και Προσφορά (Οι Αγορές Προϊόντων: Ζήτηση και Προσφορά, η Ελαστικότητα της Ζήτησης και της Προσφοράς, η Θεωρία της Χρησιμότητας, η Θεωρία της Παραγωγής, η Θεωρία του Κόστους Παραγωγής)
- Προσδιορισμός των Τιμών των Προϊόντων (Μορφές Αγοράς: Πλήρης ή τέλειος Ανταγωνισμός, Καθαρό Μονοπώλιο, Μονοπωλιακός Ανταγωνισμός, Ολιγοπώλιο, η Συμπεριφορά των Επιχειρήσεων στον πλήρη Ανταγωνισμό, στο Καθαρό Μονοπώλιο, στον Μονοπωλιακό Ανταγωνισμό και στα Ολιγοπώλια)
- Προσδιορισμός των Τιμών των Παραγωγικών Συντελεστών (η Ζήτηση για Παραγωγικούς Συντελεστές, ο Προσδιορισμός της Αμοιβής και του επιπέδου Απασχόλησης της Εργασίας, η Έγγειος Πρόσοδος, ο Τόκος, η Θεωρία του Κέρδους)

B. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Με τις ακόλουθες υποενότητες:

- Μέτρηση Βασικών Μακροοικονομικών Μεγεθών (Εθνικοί Λογαριασμοί, Χρηματικά και Πραγματικά Μεγέθη)
- Η Κλασική Θεωρία για την Ισορροπία της Οικονομίας, η Θεωρία του Κεΐνς και το Υπόδειγμα του Κεΐνς
- Κατανάλωση και Αποταμίευση
- Η Επένδυση και οι παράγοντες που επηρεάζουν το μέγεθός της
- Η Αγορά Χρήματος
- Πληθωρισμός και Ανεργία

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κώττης, Γεώργιος και Αθηνά Πετράκη-Κώττη (2008), Σύγχρονη Μικροοικονομική, Αθήνα, Εκδόσεις Ε. Μπένου.
- Πετράκη-Κώττη, Αθηνά και Γεώργιος Χρ. Κώττης (2008), Σύγχρονη Μακροοικονομική, Αθήνα, Εκδόσεις Ε. Μπένου.

3) ΦΥΣΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΓΗΣ:

- Κύριες απολιθωματοφόρες θέσεις του ελλαδικού χώρου
- Ορυκτά και πετρώματα
- Πολύτιμοι & ημιπολύτιμοι λίθοι
- Μέταλλα, χρήσεις, προέλευση κατά την αρχαιότητα (χαλκός, σίδηρος, κασσίτερος,

χρυσός, άργυρος)

- Υλικά δομής των αρχαίων, εργαλεία και σκεύη
- Γεωλογικά μνημεία, γεώτοποι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Διερευνώντας τη Γη : Δερμιτζάκης & Λέκκας

4) ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ:

- Γενικές αρχές συντήρησης: Διεθνείς Χάρτες και Συμβάσεις για τη συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Χάρτα των Αθηνών, της Βενετίας, η Διακήρυξη του Άμστερνταμ, του Παρισιού, της Γρανάδας κλπ.
- Ο κώδικας δεοντολογίας του επαγγέλματος του συντηρητή των υλικών τεκμηρίων της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Βασικά υλικά κατασκευής των τεκμηρίων της πολιτιστικής κληρονομιάς (ανόργανα και οργανικά)
- Υλικά και τεχνικές συντήρησης: καθαρισμός, στερέωση, προστασία, συγκόλληση, αισθητική αποκατάσταση
- Θέματα προληπτικής συντήρησης: Οι κατάλληλες συνθήκες για έκθεση και φύλαξη των υλικών τεκμηρίων της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά περίπτωση. Τεχνικές και υλικά για την επιτυχή ρύθμιση των συνθηκών του περιβάλλοντος μουσειακών και αρχαιολογικών χώρων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bradley S., (1990), Guide to the Storage, Exhibition & Handling of Antiquities, Ethnographia & Pictorial Art, (BMP).
- Brimblecombe P. and Ramer B. (1983). "Museum display cases and the exchange of water vapour", Studies in Conservation 28, No 4, p. 179 – 188.
- Camuffo D. (1998). Microclimate for cultural heritage, Ed. Elsevier.
- Cassar M. (1984). "Air pollution levels in air-conditioned and naturally ventilated museums: A pilot study",
- Caple, C, (2000), Conservation Skills: Judgement, Method and Decision Making, Routledge.
- Corzo, M. & Hodges, H., eds., (1987) In Situ Archaeological Conservation. Los Angeles: The Getty Conservation Institute.
- Cronyn, J. (1990) The Elements of Archaeological Conservation. London: Routledge.

- De la Torre, Marta, ed. (2000) Values and Heritage Conservation: Research Report. Los Angeles, CA: Getty Conservation Institute.
- ICOMOS, (2007) ICOMOS Charters and other Standards, ICOMOS, <http://www.icomos.org/docs/index.html>
- Pearson, C., ed., (1987) Conservation of Marine Archaeological Objects. London: Butterworth-Heinemann.
- Sease, C. (1994) A Conservation Manual for the Field Archaeologist. Los Angeles: UCLA Institute of Archaeology.
- Payton, R. (1992) Retrieval of Objects from Archaeological Sites. London: Archetype Books.
- Price N.S., M. Talley Jr., Vaccaro AM (1996). Historical and Philosophical issues in the conservation of cultural heritage. Los Angeles: The Getty Conservation Institute
- Thomson G. (1986). The Museum Environment, Ed. Butterworth – Heinemann.

5) ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ:

- Αντικείμενο και κλάδοι της παιδαγωγικής επιστήμης
- Βασικές έννοιες
- Γέννηση και εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης
- Η εξέλιξη της εκπαιδευτικής επιστήμης στην Ελλάδα –

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (σταθμοί-δομή-χαρακτηριστικά)

- Σύγχρονες διδακτικές μέθοδοι, προσεγγίσεις και τεχνικές
- Αξιολόγηση στην εκπαίδευση
- Αναλυτικά προγράμματα σπουδών

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Shunk, H. D. (2010). Θεωρίες Μάθησης. Μια εκπαιδευτική προσέγγιση.(μτφρ.: Ε. Εκκεκάκη, Επιστ. Επιμ.: Γ. Κουλαουζίδης). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Bigge, M.L. & Shermis, S. (2006). Θεωρίες μάθησης για εκπαιδευτικούς (μτφρ.: Φ. Αρβανίτης, Επιστ. Επιμ.: Ρ. Αρμάος - Ν. Φίλλιπς). Αθήνα: Πατάκης.
- Κολιάδης Ε. (1997). Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη. Κοινωνικογνωστικές Θεωρίες. Τόμος β΄, Αυτοέκδοση.

- Μητροπούλου Β. & Στογιαννίδης Α. (2015). Θεωρίες Μάθησης και Αγωγής. Αθήνα: Ostracon Publishing.
- Σύγχρονες θεωρίες μάθησης (Συλλογικό). (2009).
- 16 Θεωρίες Μάθησης...Με τα λόγια των δημιουργών τους. Εκδότης: Μεταίχμιο.
- Ματσαγγούρας, Η. (1998). Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας (τ. Β' Στρατηγικές διδασκαλίας). Αθήνα : Gutenberg.
- <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/PRIMEDU311/1-%CE%91%CE%9E%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%97%CE%A3%CE%97%20%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D%20%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97.pdf>